

The background features a dark blue gradient with technical diagrams. On the left, a large circular scale with tick marks and numbers from 140 to 260 is visible. Several dashed circles with arrows indicate clockwise or counter-clockwise rotation. A faint watermark 'РЕПОЗИТОРІЙ БГПУ' is oriented diagonally across the center.

ПСИХОЛОГІЯ РАЗВІЦЦЯ

РАЗВІЦЦЁ: ФОРМЫ, ВОБЛАСЦІ,
ФАКТАРЫ, ПРЫНЦЫПЫ І
ЗАКАНАМЕРНЫМ

ПЫТАННІ:

- 1. Паняцце і сутнасць працэсу развіцця.
- 2. Мэта і сферы развіцця.
- 3. Асноўныя віды псіхічнага развіцця.
- 4. Фактары развіцця.
- 5. Прынцыпы развіцця.
- 6. Заканамернасці развіцця.

Псіхічнае развіццё -
гэта працэс
незваротных,
накіраваных і
заканмерных
змяненняў, які
прыводзіць да
ўзнікнення
колькасных,
якасных і
структурных
паказчыкаў.

1. ПАНЯЦЦЕ І СУТНАСЦЬ ПСІХІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ

1. ПАНЯЦЦЕ І СУТНАСЦЬ ПРАЦЭСУ РАЗВІЦЦЯ

- **Прыкметы псіхічнага развіцця:**
- 1. Незваротнасць - здольнасць да назапашвання зменаў, «надстраиванию» новых змяненняў над папярэднімі.
- 2. Скіраванасць - здольнасць сістэмы да паводзін адзінай, ўнутрана узаемазлучанай лініі развіцця.
- 3. Заканамернасць - здольнасць сістэмы да прайгравання адна тыпу змяненняў у розных людзей.

1. ПАНЯЦЦЕ І СУТНАСЦЬ ПРАЦЭСУ РАЗВІЦЦЯ

- Адрозненне паняцці «развіццё» ад іншых паняццяў:
- 1. Рост - колькаснае змена якога-небудзь якасці з часам.
- 2. Паспяванне - натуральны працэс пераўтварэння анатамічных структур і фізіялагічных працэсаў арганізма па меры яго развіцця.
- 3. Дыферэнцыяцыя - падзел, расчлянненне чаго-небудзь на складовыя часткі, формы, прыступкі і

1. ПАНЯЦЕ І СУТНАСЦЬ ПРАЦЭСУ РАЗВІЦЦЯ

- 4. Навучанья - адносна пастаянныя змены ў паводзінах, якія адбываюцца ў выніку практыкі, т. е. ўзаемадзеяння з асяроддзем.
- 5. захаванага (импринтинг) - спецыфічная форма навучання; замацаванне ў памяці прыкмет аб'ектаў пры фарміраванні або карэкцыі прыроджаных паводніцкіх актаў.
- 6. Сацыялізацыя (культурны соціагенез) - працэс засваення чалавечым індывідам вобразаў паводзін, псіхалагічных устаноў, сацыяльных норм і каштоўнасцей, ведаў, навыкаў, якія дазваляюць яму паспяхова функцыянаваць у грамадстве.

1. ПАНЯЦЦЕ І СУТНАСЦЬ ПРАЦЭСУ РАЗВІЦЦЯ

- Розныя трактоўкі паняцця «развіццё»:
- 1) развіццё як рост
- 2) развіццё як паспяванне
- 3) развіццё як удасканаленне
- 4) развіццё як універсальны змена
- 5) развіццё як якаснае, структурнае змяненне
- 6) развіццё як колькасна-якаснае змяненне
- 7) развіццё як змяненне, якое цягне за сабой новыя змены

1. ПАНЯЦЦЕ І СУТНАСЦЬ ПРАЦЭСУ РАЗВІЦЦЯ

- **Змены, які адбываюцца ў развіцці:**
- 1) колькасныя / якасныя / структурныя
- 2) бесперапынныя / дыскрэтныя / скачкападобныя
- 3) універсальныя / індывідуальныя
- 4) зварачальныя / незваротныя
- 5) мэтанакіраваныя / ненаправленную
- 6) ізаляваныя / інтэграваныя
- 7) прагрэсіўныя / рэгрэсіўны
- 8) эвалюцыйныя / рэвалюцыйныя / сітуацыйныя

2. МЭТА І СФЕРЫ РАЗВІЦЦЯ

- **Мэта псіхічнага развіцця** - развіццё чалавека як цэласнага і суцэльнага адукацыі.
- **Сферы псіхічнага развіцця:**
 - 1. псіхафізічнага - развіццё чалавека як індывіда.
 - Мэта развіцця ў псіхафізічнай сферы - дасягненне біялагічнай сталасці.

2. МЭТА І СФЕРЫ РАЗВІЦЦЯ

- 2. Кагнітыўная - развіццё чалавека як суб'екта практычнай (працоўнай) і разумовай дзейнасці.
- Мэта развіцця ў кагнітыўнай сферы - дасягненне чалавекам працаздольнасці і разумовай сталасці.
- 3. псіхасацыяльных (+ асобасная) - развіццё чалавека як асобы.
- Мэта развіцця ў псіхасацыяльных сферы - дасягненне чалавекам сацыяльнай асобы.

3. АСНОЎНЫЯ ВІДЫ ПСІХІЧНАГА РАЗВІЦЦА

- 1. філагенез - самы вялікі гістарычны перыяд ад зараджэння клеткі да нашых дзён.
- 2. антрапагенез - развіццё чалавека з моманту зараджэння выгляду.
- 3. Антагенез - часовая дыстанцыя, якая пачынаецца з моманту зачацця і да канца жыццёвага цыклу.

3. АСНОЎНЫЯ ВІДЫ ПСІХІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ

- 4. Функціоналгенез - развіццё функцый.
- 5. эмбрыягенез - часовая дыстанцыя, з моманту зачацця да нараджэння.
- 6. Микрогенез - самая лімітавая часовая дыстанцыя, якая характарызуецца паляпшэннем нейкай якасці.

4. ФАКТАРЫ РАЗВІЦЦЯ

- 1. Спадчыннасць - біялагічны фактар; ўласцівасць арганізма паўтараць у шэрагу пакаленняў падобныя тыпы абмену рэчываў і індывідуальнага развіцця.
- Спадчыннасць забяспечвае рэалізацыю відавы (генатыпічнай) праграмы.
- Спадчыннасць забяспечвае індывідуальнасць развіцця.

4. ФАКТАРЫ РАЗВІЦЦА

- 2. Серада - навакольныя чалавека грамадскія, матэрыяльныя і духоўныя ўмовы яго існавання.
- 3. Актыўнасць - дзейны стан арганізма як ўмова яго існавання і паводзін.

5. ПРЫНЦЫПЫ РАЗВІЦЦЯ

- 1. Прынцып ўстойлівага дынамічнага (актыўнага) нераўнавагі як крыніца развіцця.
- 2. Прынцып ўзаемадзеяння тэндэнцый да захавання і змене (спадчыннасці-зменлівасці) як умова развіцця.

5. ПРЫНЦЫПЫ РАЗВІЦЦЯ

- 3. Прынцып дыферэнцыяцыі-інтэграцыі як крытэрыі развіцця структуры:
- А) Дыферэнцыяцыя - падзел, расчлянэнне чаго-небудзь на складовыя часткі, формы, прыступкі і т. П.
- Б) Інтэграцыя - уключэнне ў цэлую сістэму.
- 4. Прынцып цэласнасці як крытэрыі развіцця функцыі - адзінства мэтай і сродкаў іх дасягнення, забяспечанае паўтаральнасцю, саподчіненнасцю.

6. ЗАКАНАМЕРНАСЦІ РАЗВІЦЦЯ

- 1. Нераўнамернасць і гетерохроннасць:
 - А) Нераўнамернасць развіцця азначае: розныя псіхічныя функцыі, ўласцівасці і адукацыі развіваюцца нераўнамерна, нелінейна, т. е. развіццю ўласцівы вагальны характар.
 - Б) Гетерахроннасць развіцця азначае: розначасовых, асінхроннасць, праходжання стадый ўздыму, стабілізацыі і спаду рознымі функцыямі.
- 2. Няўстойлівасць развіцця - неспрыяльныя перыяды развіцця (крызісы).

6. ЗАКАНАМЕРНАСЦІ РАЗВІЦЦЯ

- 3. Сенсітывносць развіцця - спрыяльныя перыяды развіцця.
- 4. кумулятыўнага псіхічнага развіцця - сумміруемасць ўсіх змен, асаблівасцяў.
- 5. Дівергентнасць-канвергентных:
 - А) Дывергенцыі - разнастайнасць, якое выяўляецца ў ходзе развіцця прыкмет і ўласцівасцяў рэчаіснасці і спосабаў развіцця на аснове іх далейшага пастаяннага разыходжанні.
 - Б) Канвергенцыя - падабенства, збліжэнне, сінтэз, высілак выбіральнасці ў ходзе развіцця псіхічных працэсаў і уласцівасцяў, дзеянні і спосабаў.

Дзякуй за
ўвагу!

РЕПОЗИТОРІЙ БГПУ